Του Κυριάκου Π. ΛΟΥΚΑΚΟΥ

Ήχοι και απόηχοι

Είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη η πεποίθηση, κυρίως σε όσους απέχουν των εκδηλώσεων του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών, ότι ο πολύτιμος αυτός οργανωτικός θεσμός απευθύνεται σε ένα περιορισμένο κοινό που αξιοποιεί τις υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις του και τον, συνήθως, λαμπερό κοινωνικό χαρακτήρα των εκδηλώσεών του για την ματαιόδοξη προβολή του νέου πλούτου μιας ανερχόμενης οικονομικά τάξης. Οι ίδιοι άνθρωποι, είτε μοχθούν πάνω από το τιμόνι ενός ταξί είτε υπηρετούν δραστηριότητες που προστατεύει ο λόγιος Ερμής, συγκλίνουν στη διαπίστωση ότι ο χώρος του Μεγάρου προορίζεται αποκλειστικά για ανθρώπους συγκεκριμένης εισοδηματικής επιφάνειας που κατορθώνουν να εξασφαλίσουν τα περιπόθητα εισιτήρια.

Και για το μέν θέμα της εξασφάλισης των εισιτηρίων η κριτική βρίσκει απροσδόκητο έρεισμα στο σύστημα συνδρομών, που δεν χορηγεί ορισμένο αριθμό εισιτηρίων έναντι καταβολής αντίστοιχου ποσού συνδρομής, αλλά απλώς δικαίωμα κατά προτεραιότητα αγοράς εισιτηρίων συγκεκριμένων κατηγοριών (υψηλής) τιμής. Η κοινωνική περιχαράκωση του χώρου καθίσταται έτσι προφανής. Ο πυρήνας του επιχειρήματος, όμως, όπως εκφέρεται από τους εύκολους επικριτές του θεσμού του Μεγάρου, υποκρύπτει απλώς την δική τους πλήρη άγνοια του χώρου και της προσφοράς του, καθώς και την συναφή ανομολόγητη ενοχή τους. Άγνοια που για άλλους μέν είναι απολύτως δικαιολογημένη, για ορισμένους όμως εξοργιστικά αδικαιολόγητη, αφού οφείλουν, ενίοτε και ex officio, να παροικούν τη συγκεκριμένη Ιερουσαλήμ...

Ισχυρό αντίλογο κατά όσων αβασάνιστα μηδενίζουν την πολιτισμική προσφορά του Μεγάρου παρέχουν, παραδόξως, εκείνες οι εκδηλώσεις που αποτελούν τον λιγότερο ηχηρό κορμό στη συναυλιακή ροή του προγράμματος της καλλιτεχνικής περιόδου. Μια πολύτιμη ενότητα αυτού του χαρακτήρα, με συναυλίες που σπανίως επιτυγχάνουν την εξάντληση των εισιτηρίων, αποτελεί ο ενιαύσιος κύκλος **«Γέφυρες»** που εδώ και χρόνια επιμελείται με αδιάπτωτο μεράκι και υψηλή αίσθηση αισθητικής επιλογής ο συνθέτης **Δημήτρης Μαραγκόπουλος**. Για όσους μεμψιμοιρούν, πολλές από τις συναυλίες του κύκλου αυτού είναι δυνατόν να αποτελέσουν πεδίο συναρπαστικών μουσικών ανακαλύψεων, με λογική οικονομική επιβάρυνση και, συνήθως, χωρίς το άγχος και την καταπόνηση της «ουράς» για την κτήση του απαραίτητου δελτίου εισόδου.

Δύο συναυλίες που θα μείνουν βαθιά εντυπωμένες στη μνήμη των θεατών είναι εκείνες του διεθνούς φήμης φωνητικού και οργανικού συγκροτήματος εποχής Accentus, υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του ιδρυτή του, του Αυστριακού δεξιοτέχνη της βιόλα ντά γκάμπα και ειδικού στην κατασκευή μουσικών οργάνων του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης Τόμας Βίμερ.

Με περισσότερους από 30 σύμπακτους δίσκους και εμφανίσεις σε φεστιβάλ από την Μόσχα μέχρι το Ιράν, από το Ισραήλ μέχρι το Μαρόκο και από τον Καναδά μέχρι τον Λίβανο στο ενεργητικό του, το συγκρότημα παρουσίασε στην Αθήνα (4/2/2004), σε παγκόσμια πρώτη (;), «το πρώτο βιβλίο των ΕλληνισμώνΜ (Il primo libro delle Greghesche), ένα μαδριγαλικό και οργανικό κύκλο που δημοσιεύθηκε στη Βενετία στα 1564 και παρουσιάζει την ενδιαφέρουσα αφομοίωση ελληνόρρυθμων στοιχείων, κυρίως λόγου, στην βενετσιάνικη μουσικοθεατρική ζωή του 16ου αιώνα, ενώ μια δεύτερη συναυλία (5/2) ήταν αφιερωμένη στη σεφαρδίτικη μουσική παράδοση της Ισπανίας (με χαρακτηριστικές τοπικές παραπομπές στη Θεσσαλονίκη, την Κωνσταντινούπολη, τη Σμύρνη, τη Ρόδο, αλλά και το Σεράγεβο ή τη Σόφια...), καθώς και στην κοσμική μουσική της χώρας αυτής κατά τον 15ο και 16ο αιώνα.

Ένα εντυπωσιακό για την τονική ακρίβεια, τη βαθιά αφομοίωση του ύφους και την ισχυρή αίσθηση αυτοσχεδιαστικής προσέγγισης της μουσικής φωνητικό κουιντέτο και ένα εκλεκτό οργανικό σύνολο εποχής διαχειρίσθηκαν την μορφολογική εναλλαγή μιάς ευπρόσδεκτης διαδοχής ενόργανων, φωνητικών a καπέλα και συνοδευόμενων σελίδων, ξεναγώντας τον ακροατή σε έναν πραγματικό hortus musicus, ένα μουσικό κήπο λεπταίσθητων απολαύσεων της Γαληνοτάτης, τα χρόνια που ανδρώνεται εδώ ως είδος η όπερα.

Για όσους αγαπούμε τον περίπου γενάρχη του είδους Μοντεβέρντι, οι Accentus μας μετέφεραν νοερά στον ιστορικό μουσικό βιότοπο απ' όπου ξεπήδησαν οι μαδριγαλιστικές αναφορές του υπέροχου «Ορφέα».

Ο αναγεννησιακός αισθησιασμός par excellence!...